

Н. Г. Подоплєлова, Є. А. Черкез

Музей палеонтологічний Одеського національного університету ім. І. Мечникова

МУЗЕЙ ПАЛЕОНТОЛОГІЧНИЙ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. Мечникова Засн. 1865 як палеонтол. відділ при геол.-мінерал. кабінеті одночасно зі створенням Новорос. (нині Одес.) університету. 1873 остаточно був сформований у палеонтол. музей, яким завідував І. Синцов. У тому ж році зоолог, палеонтолог В. Ковалевський подарував першу велику автор. колекцію викоп. решток прісновод. моллюсків Пд. Франції. Ін. колекції придбали в Німеччині, Франції, Великій Британії та ін. країнах. Поповнювали за рахунок знахідок, виявлених під час експедицій, у яких брали участь співроб. музею, викл. та студенти. Знач. внесок у розвиток музею зробили вчені-геологи та палеонтологи О. Алексєєв, М. Андрусов, Ю. Гапонов, В. Крокос, В. Ласкарев, С. Мороз, К. Пржемиський, І. Хоменко, Т. Мангикян, І. Одінцов, В. Степанов, І. Яцко та ін. Нині музей перебуває у складі каф. заг. та мор. геології геол.-геогр. ф-ту. Належить до 10-ти найкращих університет. палеонтол. музеїв світу. Здійснює навч.-метод., н.-д., культ.-осв. діяльність. Експозиції розташ. у 3-х залах заг. пл. 500 м². У фондах – понад 60 тис. експонатів. У музеї зібрано найбагатшу регіон. колекцію викоп. решток Пд. Сх.-європ. платформи (Україна та Молдова) та унікал. колекції викоп. фауни та флори, що відсутні в багатьох ін. палеонтол. музеях світу. Є 7 повних скелетів хребет. тварин: мастодонта, трипалого коня, безрогого носорога, пліоцен. верблюда, слона, печер. ведмедя, мамонта. Велику цінність мають скелети мозазавра, іхтіозавра, повний кістяк мор. лілії та унікал. кістяк дінорніса. Оформлено діораму «Розвиток життя на Землі»; її 15 секцій послідовно розкривають осн. етапи розвитку планети та життя на ній. Кожний етап проілюстрований характер. формами викоп. організмів, палеогеогр. схемами, що відображають положення суші та моря. У палеоботан. відділі музею експонують кам'яновугіл. флору Донбасу та неоген. флору України й Молдови. Існує підзем. палеонтол. заповідник – кладовище вимерлих хребетних ссавців із карст. печер Одеси. В експозиції «Фауна одеських катакомб» продемонстровано рештки верблюдів, лисиць, гієн, мастодонтів, ховрахів, борсуків, марабу, страуса та ін. представників пліоцен. віку. Функціонує б-ка, де зберігають понад 10 тис. прим. книг (більшість – праці засн. палеонтології та геології). На базі музею проведено

9-й конгрес INQUA (1982), 2-у (2006) та 7-у (2011) пленарні конф. та польові екскурсії за проектами IGCP 521 і INQUA 501 «Каспійсько-Чорноморсько-Середземноморський коридор за останні 30 тис. років: Зміна рівня моря й адаптивна стратегія людини», конф. «Природне середовище Чорноморського регіону за останні 30 тис. років: від минулого до прогнозування майбутнього» (2013). Зав. музею – Н. Подопрєлова (від 1981); наук. кер. – В. Янко.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Музей палеонтологічний Одеського національного університету ім. І. Мечникова / Н. Г. Подопрєлова, Є. А. Черкез // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Желєзняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70367>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).